

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas NO: 1980/186

Karar NO: 1980/237

ÖZET : Politik ve ideolojik saikle işlenen, sıkıyönetim ilânına neden olan ve bu tür suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunan suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği Hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar: Nejdet Öztürk ve arkadaşları

O L A Y : Lisede öğrenci olan sanıkların (Dev-Sol) adında bir örgüt kurup, faaliyetinde bulunup Anayasal düzeni zorla değiştirme suçunu işledikleri ve 17.3.1980 günü Lise'de yapılan aramada sanıklardan Orhan'ın üzerinde, fünüye takılı saniyeli fitili olan bir dinamit yakalandığı ve yapılan sorgulamada sanıkların, silâhlı eyleme geçecek örgüt kurduklarının ve seminerler tertip ettiklerinin anlaşıldığı ileri sürülerek Türk Ceza Yasası'nın 141/2., 173/2 maddelerle cezalandırılmaları istemiyle Sivas C.Savcılığı'na kamu davası açılmıştır.

Sivas 2.Ağır Ceza Mahkemesi; 13.3.1980 gününde 1980/69-26 sayı ile : sanıkların eylemlerinin sıkıyönetime neden olan suçlardan bulunduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Erzurum-Kars-Ağrı Elleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi ; 16.5.1980 gününde 1980/161 Esas sayı ile, suç tarihinden önce Sivasta sıkıyönetimin kaldırıldığı ve sanıkların Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmaları gerektiği belirtilerek Uyuşmazlık Mahkemesi Yasası'nın 19. maddesi uyarınca görevli mahkeminin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına ve yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Başkan Ahmet H. Boyacıoğlu, Üye Fethi Özdural, İsmail Oğuz Hakkı Müderrisoğlu, Şeref Tolungüç, Servet Tüzün ve İsmet Onur'un katıldığı 30.6.1980 günlü oturumda, geçici raportör İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî Yargı'nın Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın ise Adli yargının görevli olacağı yolundaki düşünce yazıları okandıktan, oturuma, Cumhuriyet Başsavcısı Yerine katılan Yardımcı Durmuş Gazioğlu'nun düşünce yazısı doğrultusunda, sözlü açıklaması dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Esas NO: 1980/186

Gerek Anayasa'nın 124. gerek sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevlerini belirleyen 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri hükümleri karşısında olay kısmında oluş biçimi açıklanan suçların, Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemleri niteliğinde ve sıkıyönetim ilân nedenlerine ilişkin, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğu yolunda ve özellikle ideolojik saikle işlendiği hususlarında dosyada yeterli kanıt bulduğuna göre, bu davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekeceğinden, sıkıyönetim askeri mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine bu nedenle Erzurum-kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine Servet Tüzün'ün karşı oyuyla ve oyçokluğuyla 30.6.1980 gününde kesin olarak karar verildi.

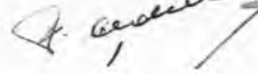
Başkan

Almet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Hakkı Müderrisoğlu

Üye

Şeref Tokungüç

Üye

Servet Tüzün

Üye

İsmet Onur

S/K

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ
Esas No : 1980/186

KARŞI OY YAZISI

Sanağa isnat olunan eylemlerinden dolayı yargılanmaları gereken görevli ve yetkili mahkemenin tayin ve tesbiti edilebilmesi için evveleminde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkilerini gösteren 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun ilgili maddeler değerlendirilmesi gerekir.

Sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkileri 1402 sayılı sıkıyönetim kanununun 13., 14., 15. ve 23. maddeleri ile tedvin edilmiştir. Suçun ika edildiği yer olan Sivas ilinde 26.2.1980 tarihinden itibaren sıkıyönetim kaldırılıp, diğer illerde sıkıyönetim kaldırılmadığına göre, Sıkıyönetim Kanununun 23. ve 13. maddeleri birlikte değerlendirilecek dava konusu eylemin sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olduğunun kabulü ile olumsuz görüşün uyumsuzluğu aynı kanunun 13. maddesi 2. cümlesi uyarınca çözümlenecektir. Sıkıyönetim bölgesi dışına işlenen suçlara, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması esas ve usulü sözü edilen kanun 13. maddesi 2. cümlesinde belirtildiğine ve cümlede aynen "... Sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla umumî ve ortak amaç içerisinde irtibatlı bulunan suçları işleyenlerin davalarına, suç sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olsa dahi sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılır" denildiğine nazaran, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin sıkıyönetim bölgesi dışında işlenen suçlara bakabilmesi için dava konusu eylemin "Sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olarak" işlenmiş olması gerekir.

Tetkik konusu fiillerin sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olarak işlenmiş olduğunu zahire çıkararak dava dosyasında bir delil bulunmadığına ve bu durum muvacehesinde de mezkûr maddede yer alan sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulmuş bir suçla "genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olması" koşulu gerçekleşmediği cihetle, dava konusu fiillere sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılamıyacağı görüşünde olduğundan; uyumsuzluk konusu dava dosyasındaki fiilleri işlediği iddia olunan sanığın yargılanmasının askeri yargı yerinde görülmesine ilişkin çoğunluk kararına bu gerekçe ile katılmıyorum.

Üye
Servet TÜZÜN

